

Uchwała z dnia 4 października 2000 r.

III ZP 23/00

Przewodniczący: SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Katarzyna Gonera, Walerian Sanetra (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Piotra Wiśniewskiego, w sprawie z powództwa 1) Samorządnego Niezależnego Związku Zawodowego Pracowników „D.-H.” Spółki z o.o. w S., 2) Krajowego Samorządnego Niezależnego Związku Zawodowego „Solidarność 80” przy „D.-H.” Spółce z o.o. w S., 3) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przy „D.-H.” Spółce z o.o. w S. oraz 4) Stanisława A. przeciwko „D.-H.” Spółce z o.o. w S. oraz Skarbowi Państwa - Ministrowi Skarbu Państwa o nakazanie nieodpłatnego zbycia udziałów ewentualnie o ustalenie prawa do nieodpłatnego nabycia udziałów „D.-H.” Spółki z o.o. w S. należących do Skarbu Państwa, po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym dnia 4 października 2000 r. zagadnienia prawnego przekazanego przez Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie postanowieniem z dnia 17 maja 2000 r. [...] do rozstrzygnięcia w trybie art. 390 KPC

Czy pracownikowi zatrudnionemu w pozwanej „D.-H.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S., utworzonej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych (Dz.U. Nr 41, poz. 325 z późn. zmianami) oraz po uzyskaniu zezwolenia Prezesa Agencji do spraw Inwestycji Zagranicznych przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia udziałów Skarbu Państwa w pozwanej spółce – w szczególności w oparciu o art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 z późn. zmianami) przy uwzględnieniu faktu, że majątek państwowego przedsiębiorstwa S. Zakładów Drobiarskich w S. został wniesiony jako aport Skarbu Państwa do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością „D.” obecnie „D.-H.”

podjął następującą uchwałę:

Przepis art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 ze zm.) ma zastosowanie także do pracowników przedsiębiorstw państwowych, które (lub zorganizowana część ich mienia) wniesione zostały przez Skarb Państwa do spółki na podstawie ustaw obowiązujących przed wejściem w życie ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 51, poz. 298 ze zm.).

U z a s a d n i e

Przedstawione Sądowi Najwyższemu przez Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie zagadnienie prawne powstało na tle rozważania następującego stanu faktycznego. Powodowie Stanisław A., Samorządny Niezależny Związek Zawodowy Pracowników „D.-H.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., Krajowy Samorządny Niezależny Związek Zawodowy „Solidarność 80” przy Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością „D.-H.” w S. oraz Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” przy Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością „D.-H.” w S. wnieśli - po ostatecznym sprecyzowaniu roszczenia na rozprawie - o nakazanie nieodpłatnego zbycia na rzecz Stanisława A. udziałów Skarbu Państwa w pozwanej Spółce, ewentualnie o ustalenie jego prawa do nieodpłatnego nabycia udziałów Skarbu Państwa w kapitale zakładowym pozwanej Spółki, o wartości 1.781 zł. Wyrokiem wstępnym z dnia 8 grudnia 1999 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Szczecinie uznał roszczenie strony powodowej za usprawiedliwione w zasadzie co do obowiązku pozwanego Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa złożenia oświadczenia woli przenoszącego udziały „D.-H.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na rzecz Stanisława A. oraz oddalił powództwo co do pozwanej „D.-H.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. Powód Stanisława A. jest pracownikiem pozwanej Spółki od 1 lutego 1977 r. (podmiotem zatrudniającym powoda było wtedy przedsiębiorstwo państwowe). Wojewódzka Rada Narodowa w S. w dniu 27 września 1989 r. podjęła uchwałę o przystąpieniu do „D.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, wnosząc do kapitału jako udział Skarbu Państwa majątek S. Zakładów Drobiarskich (przedsiębiorstwa państwowego) na zasadach zawartych w projekcie umowy stanowiącej załącznik do tej uchwały. Wykonanie uchwały powierzono Wojewodzie S. W decyzji z dnia 22 listopada 1989 r. Wojewoda S. na podstawie art.

29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1987 r. Nr 35, poz. 201 ze zm.) oraz § 51d rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. w sprawie wykonania ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 170 ze zm.) wyraził zgodę na likwidację i przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą S. Zakłady Drobiarskie w S. w celu założenia spółki z udziałem podmiotu zagranicznego oraz postanowił, że szczegółowe warunki i zasady przekształcenia zostaną określone w zarządzeniu po uzyskaniu zgody Agencji do spraw Inwestycji Zagranicznych. W dniu 5 kwietnia 1990 r. w oparciu o wniosek stron z 16 stycznia 1990 r. oraz na podstawie art. 5 ust. 1 i 4 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych (Dz.U. z 1989 r. Nr 41, poz. 325 ze zm.) wiceprezes Agencji do spraw Inwestycji Zagranicznych zezwolił stronom: Skarbowi Państwa - Wojewodzie S. oraz E. W.F. GmbH na utworzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą „D.” z siedzibą w S. (w udziałach Skarb Państwa - Wojewoda S. 74,92 %, E. W.F. GmbH - 25,08 %).

W dniu 28 maja 1990 r. Wojewoda S. na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych oraz § 51d rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1989 r. w sprawie wykonania ustawy o przedsiębiorstwach państwowych zarządził likwidację przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą S. Zakłady Drobiarskie celem założenia spółki z udziałem podmiotu zagranicznego. W dniu 28 sierpnia 1990 r. Roman K. (działający w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa) oraz Peter G. (działający w imieniu i na rzecz E. W.F. GmbH) zawarli umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą „D.” z siedzibą w S. na czas nie określony. W § 15 ust. 1 umowy wspólnicy wyrazili zgodę na zbycie przez Skarb Państwa (Wojewodę S.) do 500 udziałów na łączną kwotę 58.780.000.000 zł pracownikom S. Zakładów Drobiarskich oraz 250 udziałów o łącznej wartości 29.375.000.000 zł hodowcom drobiu. Od dnia 28 sierpnia 1990 r. Stanisława A. zajmuje stanowiska wiceprezesa zarządu pozwanej Spółki. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z 27 grudnia 1990 r. wpisano do rejestru handlowego [...] „D.” Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, a postanowieniem Sądu Rejonowego z 21 lutego 1991 r. wykreślono z rejestru przedsiębiorstw państwowych S. Zakłady Drobiarskie. Uchwałą Zgromadzenia Wspólników z dnia 12 kwietnia 1991 r. zmieniono firmę Spółki na „D.-H.” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W dniu 12 sierpnia 1997 r. w Warszawie pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym

przez Ministra Skarbu, a „D.-H.” Spółką z o.o. w S. została zawarta umowa, w której strony ustaliły co należy zrobić, aby sprawnie przeprowadzić nieodpłatne udostępnianie udziałów uprawnionym pracownikom, które należą do Skarbu Państwa. W dniu 26 maja 1997 r. powód oświadczył na piśmie, że zamierza nieodpłatnie nabyć od Skarbu Państwa udziały w "D.-H." Spółce z o.o. na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 ze zm.). Mając powyższe na względzie Sąd Pracy uznał powództwo strony powodowej oparte o treść art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych za uzasadnione. Sąd ten podkreślił, że w okresie, w którym odbywało się przekształcenie S. Zakładów Drobiarskich w spółkę z udziałem podmiotu zagranicznego decydujące znaczenie w procesie tego przekształcenia miały dwa akty prawne, a mianowicie ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (art. 29 ust. 1 i 2) oraz ustawa z 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych. Wniesienie całego majątku S. Zakładów Drobiarskich do Spółki z o.o. „D.” odbyło się według zasad określonych w ustawie o przedsiębiorstwach państwowych i w ustawie o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych. W myśl art. 63 ust. 3 ustawy o prywatyzacji i komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych prawo pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji uzależnione jest od wniesienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części do spółki „według dotychczasowych zasad”. Sąd Pracy przyjął, że określenie "dotychczasowe zasady" oznacza wszystkie przepisy prawne normujące wniesienie przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części jego mienia do spółki, obowiązujące przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, a zatem również zawarte w ustawie o przedsiębiorstwach państwowych oraz w ustawie z 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych. Powód Stanisław A. spełnia więc warunki określone w art. 63 ust. 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, a ponadto zachowane zostały wymogi formalno-prawne, o których stanowi art. 38 tej ustawy. Powód w dniu 27 maja 1997 r. złożył oświadczenie o zamiarze nabycia akcji oraz o nieskorzystaniu z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji w innej spółce, a zatem dochował terminu określonego w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

Stawiając pytanie prawne Sąd drugiej instancji w szczególności zaakcentował, że podstawę prawną powołania Spółki (początkowo pod Firmą „D.” Spółka z o.o.)

stanowił art. 29 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych oraz art. 5 ust. 1 i 4 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych. Pozwana Spółka powstała przez wniesienie całego majątku S. Zakładów Drobiarskich do Spółki z o.o. „D.”. „Ze względu na sposób w jaki powstała pozwana Spółka jak i to, że nie kontynuowała ona procesu likwidacyjnego w oparciu o art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych zaistniała wątpliwość Sądu Odwoławczego czy art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych wprowadzony do tej ustawy w wyniku jej nowelizacji ma zastosowanie do stanu faktycznego tej sprawy”. Przepis art. 63 tej ustawy zawiera reguły przejściowe w zakresie stosowania nowych uregulowań o nieodpłatnym nabyciu akcji w odniesieniu do pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach państwowych, które poddano procesowi prywatyzacji przed wejściem jej w życie. Ustawa z 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych jest jedynym aktem prawnym, w oparciu o który można rozważać możliwość przyznania pracownikom byłego przedsiębiorstwa państwowego oraz współpracującym z nim rolnikom uprawnienie do nieodpłatnego nabycia akcji, które przysługują Skarbowi Państwa. Istnieje poważna wątpliwość Sądu Odwoławczego, czy art. 63 ust. 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych może mieć zastosowanie w tej sprawie, jeżeli zważy się, że spółka „D.-H.” nie została utworzona bezpośrednio w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, a powstała w oparciu „o inne obowiązujące w ówczesnym okresie czasu akty prawne”. Wątpliwość tę Sąd ten wiąże również z zawartym w art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. o prywatyzacji i komercjalizacji stwierdzeniem, że uprawnionym pracownikom zatrudnionym w przedsiębiorstwie w dniu zawarcia umowy rozporządzającej, na podstawie której Skarb Państwa wniósł to przedsiębiorstwo lub organizowaną część jego mienia do spółki według dotychczasowych zasad, przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia do 15 % akcji stanowiących własność Skarbu Państwa. W istocie chodzi o właściwą interpretację użytego w tym artykule zwrotu "dotychczasowe zasady" i wyjaśnienie, czy użyty przez ustawodawcę zwrot "dotychczasowe zasady" obejmuje wyłącznie zasady zawarte w ustawie z 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, czy też także inne akty prawne, w oparciu o które mogły powstać spółki z udziałem Skarbu Państwa (i podmiotów zagranicznych), jak choćby ustawa z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalno-

ści gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych. Według Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, gdyby ustawodawca zamierzał ograniczyć zastosowanie tego przepisu tylko do sytuacji prawnej spółek powstałych w oparciu o ustawę o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, wówczas powołałby ją wyraźnie w przepisie art. 63 ust. 3 ustawy o prywatyzacji i komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych. Zdaniem tego Sądu wąska interpretacja zwrotu "dotychczasowe zasady", byłaby krzywdząca dla pracowników spółki „D.-H.” albowiem pozbawiałaby ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji tylko dlatego, że spółka, do której wniesiono majątek przedsiębiorstwa państwowego, zawiązana została z partnerami zagranicznymi i rozpoczęła swój proces przekształceń zanim zaczęły obowiązywać przepisy ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, „a nie zdecydowała się na drogę prywatyzacyjną na podstawie art. 37 ust.1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. Aczkolwiek trzeba dodać, że tryb przekształcenia własnościowego jaki odbyło ówczesne S. Przedsiębiorstwo Drobiarskie stanowił prywatyzację bezpośrednią przeprowadzoną w oparciu o obowiązujące w tamtym okresie czasu przepisy prawa”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 63 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych jest przepisem przejściowym i dotyczy sytuacji, w których do komercjalizacji (tzw. prywatyzacji pośredniej, według rozwiązań przyjętych w ustawie z 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz prywatyzacji (tzw. prywatyzacji bezpośredniej) doszło jeszcze przed wejściem w życie ustawy z 30 sierpnia 1996 r. Istota przedstawionego Sądowi Najwyższemu pytania prawnego sprowadza się do tego, czy przepis ten obejmuje także przypadki, w których prywatyzacja (bezpośrednia) miała miejsce jeszcze przed wejściem w życie ustawy z 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, na podstawie wcześniej obowiązujących przepisów prawa, a konkretnie na podstawie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (art. 29, § 51a-51g rozporządzenia Rady Ministrów z 30 listopada 1981 r. w sprawie wykonania ustawy o przedsiębiorstwach państwowych) – w trybie likwidacji przedsiębiorstwa państwowego w celu założenia spółki - oraz ustawy z 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych. W myśl art. 63 ust. 3 uprawnionym pracownikom zatrudnionym w przedsiębiorstwie w dniu zawarcia umowy rozporządzającej, na podstawie której

Skarb Państwa wniósł to przedsiębiorstwo lub zorganizowaną część jego mienia do spółki według dotychczasowych zasad, przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia do 15 % akcji stanowiących własność Skarbu Państwa, według stanu na dzień wejścia ustawy w życie. Przepis ten dotyczy przypadków tzw. prywatyzacji bezpośredniej (art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych), natomiast art. 63 ust. 1 i 2 ma zastosowanie do przypadków przekształcenia przedsiębiorstw państwowych w drodze prywatyzacji pośredniej, a więc w drodze przekształcenia ich w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa (w pojęciu ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, komercjalizacji w rozumieniu ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych), przy uwzględnieniu reguły z art. 42 ustawy z 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. W przepisie art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych ustawodawca posłużył się wyrażeniem „Skarb Państwa wniósł przedsiębiorstwo lub zorganizowaną część jego mienia do spółki według dotychczasowych zasad”, co w sensie terminologicznym stanowi nawiązanie do art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, który przewidywał prywatyzację „w drodze likwidacji przedsiębiorstwa państwowego w celu wniesienia przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części mienia do spółki”. Trzeba jednakże podkreślić, że formuła art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. („wniósł przedsiębiorstwo lub zorganizowaną część jego mienia do spółki”) terminologicznie nie pokrywa się bez reszty z ujęciem z art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z 13 lipca 1990 r. Ponadto należy zwrócić uwagę, że choć w art. 29 i 30 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych była mowa o likwidacji (przekształceniu) przedsiębiorstwa państwowego w celu założenia spółki, to jednak w istocie likwidacja ta polegała na wniesieniu przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części jego mienia do spółki. W tym też sensie regulacja z art. 29 i 30 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych stanowiła odpowiednik unormowania z art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z 13 lipca 1990 r. Tak też należy tłumaczyć to, że ustawa z 13 lipca 1990 r. uchyliła przepis art. 29 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych, a z jej art. 30 usunęła wyrażenie „likwidacja przedsiębiorstwa państwowego w celu założenia spółki”. Gdyby bowiem miało chodzić o jakiegoś innego rodzaju „likwidację” niż przewidziana w art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z 13 lipca 1990 r., to uchylanie art. 29 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych byłoby niezrozumiałe. Przemawia za tym także reguła sformułowana w

art. 49 ust. 2 ustawy z 13 lipca 1990 r., w myśl której nie zakończone postępowanie likwidacyjne przedsiębiorstwa państwowego, wszczęte na podstawie art. 29 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych, kontynuuje się na podstawie ustawy z 13 lipca 1990 r. Skoro postępowanie ma być kontynuowane to oznacza to, iż ustawodawca zakłada istnienie materialnej jedności określonych uregulowań prawnych (trybu i celu likwidacji), bo w przeciwnym razie nie wiadomo byłoby jakie przepisy nowej ustawy (z 13 lipca 1990 r.) miałyby być stosowane do rozpoczętego przed jej wejściem w życie postępowania likwidacyjnego przedsiębiorstwa państwowego w celu założenia spółki. W szczególności nie można przyjąć, że postępowanie to miałyby być kontynuowane (przy czym kontynuacji postępowania nie można oczywiście rozumieć w ten sposób, iż chodzi o przerwanie rozpoczętego już postępowania i rozpoczęcie od początku postępowania zgodnie z regułami obowiązującymi od wejścia w życie ustawy z 13 lipca 1990 r.) według przepisów dotyczących likwidacji przedsiębiorstwa państwowego w celu jego sprzedaży (art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 lipca 1990 r.), czy też w celu oddania na czas oznaczony do odpłatnego korzystania (art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z 13 lipca 1990 r.). Ponadto w przypadku pozwanej Spółki nie budzi wątpliwości, że powstała ona w następstwie likwidacji istniejącego przedsiębiorstwa państwowego i wniesienia przedsiębiorstwa do tej Spółki. To, że przedsiębiorstwo zgodnie z art. 29 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych zostaje zlikwidowane w celu założenia spółki, nie oznacza, że założeniu spółki nie towarzyszy wniesienie do niej przedsiębiorstwa. Likwidacja przedsiębiorstwa następuje bowiem w celu założenia spółki, a to oznacza, że w pojęciu tego „celu” mieści się wniesienie do powstałej spółki likwidowanego przedsiębiorstwa. Inaczej mówiąc Skarb Państwa wniósł przedsiębiorstwo (S. Zakłady Drobiarskie) do spółki, czego wymaga art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. Nie ma przy tym podstaw, by w tym kontekście pojęcie „dotychczasowych zasad” rozumieć w jakiś szczególny sposób.

Dotychczasowe zasady to innymi słowy te zasady, które obowiązywały przed wejściem w życie ustawy z 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Pojawia się tu pytanie, czy przed wejściem w życie ustawy z 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych istniały jakieś zasady, które pozwalały Skarbowi Państwa na wnoszenie przedsiębiorstw lub ich zorganizowanych części ich mienia do spółek. Jakkolwiek przepisy obowiązujące przed tą ustawą nie posługiwały się sformułowaniem zawartym w art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r., to jednak nie oznacza to, że nie pozwalały one na

dokonywanie czynności, które polegały na wnoszeniu przez Skarb Państwa do spółek przedsiębiorstw lub zorganizowanych części ich mienia, czego najlepszym dowodem jest pozwana Spółka, utworzona zgodnie z regułami, które nie są kwestionowane przez stronę pozwaną. Inaczej rzecz ujmując, należy stwierdzić, że to, iż w art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. ustawodawca posłużył się zwrotem „Skarb Państwa wniósł przedsiębiorstwo lub zorganizowaną część jego mienia do spółki” nie oznacza, że przepis ten obejmuje tylko te przypadki „wniesienia przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części jego mienia”, które nastąpiły na podstawie ustaw posługujących się tym wyrażeniem, a nie obejmują już „wniesienia” przedsiębiorstwa (mienia) do spółki, które możliwe było na mocy przepisów nie posługujących się literalnie formułą użytą w art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. Przepisy obowiązujące przed wejściem w życie ustawy z 13 lipca 1990 r., choć nie posługiwały się wskazanym wyrażeniem, to jednak w swej treści zawierały „zasady”, które umożliwiały (tak jak było to w przypadku S. Zakładów Drobiarskich) wniesienie przedsiębiorstwa do spółki i wobec tego mieszczą się one merytorycznie w formule z art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. „dotychczasowych zasad, zgodnie, z którymi Skarb Państwa wniósł przedsiębiorstwo lub zorganizowaną część jego mienia do spółki”. Stawianie więc znaku równości między „dotychczasowymi zasadami” a „zasadami” zawartymi w ustawie z 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych jest nieuprawnione. Dodatkowo przemawia z tym to, że tam, gdzie ustawodawca odnosi swoje rozstrzygnięcie wyraźnie do tej ustawy, to nie posługuje się określeniem „dotychczasowych zasad”, czy „dotychczasowych przepisów”, lecz używa innego określenia, tak jak jest to w przypadku art. 60 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, w którym posłużono się zwrotem „zasady określone w przepisach o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych”. Za przyjętą tu wykładnią art. 63 ust. 3 ustawy z 30 sierpnia 1996 r. przemawiają także racje natury funkcjonalnej i aksjologicznej. Skoro bowiem ustawodawca w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji uznał, że jej zasady dotyczące nieodpłatnego nabywania akcji przez pracowników mają być stosowane także do pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach sprywatyzowanych (skomercjalizowanych) jeszcze przed jej wejściem w życie, to nie wiadomo dlaczego w tym zakresie cezurę miałyby stanowić ustawa z 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, skoro istota dokonanej operacji majątkowej (wniesienie przez Skarb Państwa przedsiębiorstwa do spółki) w przypadku prywatyzacji na podstawie wcześniejszych przepisów i

na podstawie tej ustawy jest taka sama. Inne rozwiązanie tej kwestii mogłoby ponadto budzić zastrzeżenia z punktu widzenia zasady równego traktowania pracowników.

Kierując się powyżej przedstawionymi racjami Sąd Najwyższy na przedstawione mu pytanie prawne udzielił odpowiedzi, która została ujęta w sentencji uchwały.

=====